

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Фізико-технічний факультет

Кафедра фізики і хімії твердого тіла

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тонкоплівкове матеріалознавство

Освітня програма Фізика та астрономія

Спеціальність 104 Фізика та астрономія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №3 від 19 жовтня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація					
Назва дисципліни	Тонкоплівкове матеріалознавство				
Викладач (-і)	Прокопів Володимир Васильович				
Контактний телефон викладача	59-60-82				
E-mail викладача	Volodymyr.prokopiv@pnu.edu.ua				
Формат дисципліни	Очна				
Обсяг дисципліни	6 кредитів				
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/				
Консультації	Згідно з графіком консультацій				
2. Анотація до курсу					
Дисципліна «Тонкоплівкове матеріалознавство» є вибірковою дисципліною циклу дисциплін вільного вибору студентів і націлена на знайомство з фізико-хімічними процесами на яких базується тонкоплівкова технологія.					
3. Мета та цілі курсу					
Метою дисципліни є отримання студентами знань про фізико-хімічні процеси на яких базується тонкоплівкова технологія, основи електронно-вакуумної гігієни і техніки безпеки при одержанні тонких плівок вакуумними методами.					
4. Основні програмні результати					
Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати про:					
<ul style="list-style-type: none"> – нанесення плівок методом термічного випаровування; – нанесення плівок методом йонного розпилення; – контроль параметрів плівок і технологічних режимів їхнього нанесення; – вакуумні системи; – устаткування для нанесення тонких плівок; – електронно-вакуумну гігієну і техніку безпеки при отриманні тонких плівок. 					
вміти:					
<ul style="list-style-type: none"> – контролювати технологічні режими нанесення тонких плівок; – отримувати і вимірювати високий вакуум; контролювати склад залишкової атмосфери; – отримувати плівки з парової фази методом термічного напылення у відкритому вакуумі; – отримувати плівки з парової фази методом гарячої стінки; – вимірювати електричні параметри тонких плівок. 					
3. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			14		
семінарські заняття / практичні			26		
лабораторні			20		
самостійна робота (виконання індивідуальних завдань)			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
3	104 Фізика та астрономія	2	Вибіркові дисципліни (дисципліни вільного вибору студента)		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Вступ. Тонкі плівки у напівпровідникових приладах і мікросхемах	Лекція (1 год.) практ. (2 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної	1-6 балів,	Згідно розкладу занять

			роботи, виконати вправи. (15 год.)		
Нанесення плівок методом термічного випаровування Лабораторне робота 1.	Лекція (2 год.) практ. (2 год.) лаб. роб. (4 год.)		Опрацювати лекційні питання і питання самостійної роботи, виконати вправи. Провести дослідження, розрахувати на основі експерименту. Встановити залежність, зіставити, проаналізувати, (15 год.)	1-6 балів,	
Нанесення плівок методом йонного розпилення. Лабораторне робота 2.	Лекція (2 год.) практ. (2 год.) лаб. роб. (4 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної роботи, виконати вправи. Провести дослідження, розрахувати на основі експерименту. Встановити залежність, зіставити, проаналізувати, (15 год.)	1-6 балів,	Згідно розкладу занять
Контроль параметрів плівок і технологічних режимів їхнього нанесення. Лабораторне робота 3.	Лекція (1 год.) практ. (4 год.) лаб. роб. (4 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної роботи, виконати вправи. Провести дослідження, розрахувати на основі експерименту. Встановити залежність, зіставити, проаналізувати,	1-6 балів,	Згідно розкладу занять

			(15 год.)		
Вакуумні системи. Форвакуумні і високовакуумні насоси.	Лекція (2 год.) практ. (4 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної, (15 год.)	1-6 балів,	Згідно розкладу занять
Вимірювання вакууму. Контроль складу залишкової атмосфери. Лабораторне робота 4.	Лекція (2 год.) практ. (5 год.) лаб. роб. (4 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної роботи, виконати вправи. Провести дослідження, розрахувати на основі експерименту. Встановити залежність, зіставити, проаналізувати (15 год.)	1-6 балів,	Згідно розкладу занять
Устаткування для нанесення тонких плівок. Лабораторне робота 5.	Лекція (2 год.) практ. (5 год.) лаб. роб. (3 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної роботи, виконати вправи. Провести дослідження, розрахувати на основі експерименту. Встановити залежність, зіставити, проаналізувати (15 год.)	1-6 балів,	Згідно розкладу занять
Електронно-вакуумна гігієна і техніка безпеки.	Лекція (2 год.) практ. (3 год.)	Згідно списку літератури	Опрацювати лекційні питання і питання самостійної (15 год.)	1-6 балів,	Згідно розкладу занять
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Для перевірки знань, умінь і навичок студентів при вивченні навчальної дисципліни використовуються такі форми контролю: - поточний; - підсумковий (екзамен). Поточний контроль передбачає оцінювання лабораторних робіт студентів та результатів тестування. Підсумковий контроль здійснюється на основі накопичених балів протягом семестру в процесі			

	поточного контролю.
Вимоги до письмової роботи	Звіт по лабораторних роботах включає зазначення мети та завдання лабораторної роботи, вихідні дані, основні розрахункові формули, оформлені у вигляді таблиць. Виконання звіту закінчується висновком, який є коротким підсумком лабораторної роботи.
Семінарські заняття	-
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за наявності звітів до лабораторних робіт та виконанню всіх лабораторних робіт, а також результатів тестування по тематиці практичних занять.
7. Політика курсу	
Жодні форми порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 <u>Положення</u> та <u>Кодексу честі</u> .	
8. Рекомендована література	
Базова	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Прокопів В.В., Горічок І.В., Туровська Л.В. Термодинаміка реальних напівпровідникових кристалів/ Навчальний посібник / В.В. Прокопів, І.В. Горічок, Л.В. Туровська – Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2009. – 100 с. 2. Фреїк Д.М., Прокопів В.В., Галушак М.О. та ін. Кристалохімія і термодинаміка атомних дефектів у сполуках AIVBVI. – Івано-Франківськ: Плай, 2000. – 164 с. 	
Допоміжна	
<ol style="list-style-type: none"> 3. Крегер Ф. Химия несовершенных кристаллов. – М: Мир, 1969. – 654 с. 4. Баранській П. І. та ін. Напівпровідникова електроніка. – Київ: Наукова думка, 1975. – 703 с. 5. Болтакс Б.И. Диффузия и точечные дефекты в полупроводниках. – Л.: Наука, 1972. – 384 с. 6. Ормонт Б.Ф. Введение в физическую химию и кристаллохимию полупроводников / Под ред. В.М. Глазова. – М.: Высшая школа, 1982. – 528 с. 7. Бублик В.Т. и др. Расчет области гомогенности арсенида галлия // Кристаллография. – 1979. – Т. 24. – Вып. 6. – С. 1230-1236. 8. Медведев С.А. Физика и химия соединений A₂B₆. М.: Мир, 1970. 9. Корбутяк Д.В., Мельничук С.В., Корбут Є.В., Борисик М.М. Телурид кадмію і домішково-дефектні стани та детекторні властивості. – К.: Іван Федоров, 2000. 10. Фочук П.М., Панчук О.Е., Щербак Л.П. Природа домінуючих точкових дефектів у кристалах CdTe: область насичення Cd // Фізика і хімія твердого тіла. – 2004 – Т. 5. – № 1. – С. 136–141. 11. Прокопів В.В., Фочук П.М., Горічок І.В., Вержак Є.В. Опис процесів дефектоутворення у бездомішкових кристалах кадмій телуриду методом термодинамічних потенціалів // Фізика і хімія твердого тіла. – 2007. – Т. 8. – № 2. – С. 380–387. 12. Лисняк С.С. Кристаллоквазіхіміческая модель исследований в химии твердого тела // Изв. АН СССР. Неорганические материалы. 1992. Т. 29. № 9. С. 1913-1917. <p>Лісняк С.С., Фреїк Д.М., Галушак М.О., Прокопів В.В., Іванишин І.М., Борик В.В. Кристаллоквазіхімія дефектів в халькогенідах свинцю // Фізика і хімія твердого тіла. – 2000. – Т.1. №1. С. 131-133</p>	

Викладач _____ Прокопів В.В.